

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 2321/2002,

annettu 16 päivänä joulukuuta 2002,

säännöistä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista Euroopan yhteisön kuudennen puiteohjelman (2002–2006) toteuttamiseen sekä sen tutkimustulosten levittämistä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 167 artiklan ja 172 artiklan toisen kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja innovointia tukeva Euroopan yhteisön kuudes tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn puiteohjelma (2002–2006), jäljempänä ”kuudes puiteohjelma”, on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1513/2002/EY ⁽⁴⁾. Mainitun päätöksen liitteeseen III sisältyviä yhteisön rahoitusta koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä on tarpeen täydentää muilla säännöksillä.
- (2) Näillä säännöillä olisi oltava johdonmukaiset ja selkeät puitteet, joissa otetaan kaikilta osin huomioon kuudennesta puiteohjelmasta tehdyn päätöksen liitteessä III määriteltyjen toteutusvälineiden tavoitteet ja erityispiirteet niiden parhaan mahdollisen täytäntöönpanon varmistamiseksi ottaen huomioon, että osallistujien olisi voitava hyödyntää näitä välineitä helposti yksinkertaistettuja menettelyjä noudattaen. Tämä on erityisen tärkeää pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset), mikä johtuu yritysryhmittymien osallistumisesta.
- (3) Yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista koskevilla säännöillä olisi otettava huomioon tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskevien toimien, mukaan lukien esittelytoimet, luonne. Lisäksi säännöt

voivat vaihdella sen mukaan, tuleeko osallistuja jäsenvaltiosta, assosioituneesta ehdokasvaltiosta tai muusta assosioituneesta valtiosta tai kolmannesta maasta, ja osallistujan oikeudellisen rakenteen perusteella eli sen mukaan, onko osallistuja kansallinen organisaatio, Euroopan etua edistävä tai muu kansainvälinen järjestö, pk-yritys, eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä taikka osallistujien yhteenliittymä.

- (4) Kuudennessa puiteohjelmassa olisi otettava huomioon kolmansien maiden oikeussubjektien osallistuminen erityisesti perustamissopimuksen 164 ja 170 artiklan mukaisten kansainvälistä yhteistyötä koskevien tavoitteiden mukaisesti.
- (5) Kansainväliset järjestöt, joiden tehtävänä on kehittää tutkimusyhteistyötä Euroopassa ja joiden jäsenistä enemmistö on jäsenvaltioita tai assosioituneita valtioita, edistävät eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista. Sen vuoksi niitä olisi rohkaistava osallistumaan kuudenteen puiteohjelmaan.
- (6) Yhteinen tutkimuskeskus osallistuu tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskeviin epäsuoriin toimiin samoin edellytyksin kuin jäsenvaltioon sijoittautuneet oikeussubjektit.
- (7) Kuudennen puiteohjelman toimet olisi toteutettava yhteisön taloudellisten etujen mukaisesti ja siten, että näiden etujen suojelu varmistetaan. Komission vastuu puiteohjelman ja siihen kuuluvien erityisohjelmien täytäntöönpanosta koskee myös niistä johtuvia rahoitusnäkökohtia.
- (8) Tutkimustulosten levittämistä koskevilla säännöillä olisi edistettävä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa sekä tulosten käyttöä ja levittämistä. Niillä olisi varmistettava, että osallistujilla on keskinäinen käyttöoikeus tausta-aineistoon ja tutkimustyön tulosaineistoon siltä osin kuin tämä on tarpeen tutkimustyön toteuttamiseksi tai tulosaineiston käyttämiseksi. Lisäksi säännöillä olisi taattava osallistujien henkisen omaisuuden suoja. Niissä olisi myös otettava huomioon integroitujen hankkeiden ja huippuosaamisen verkostojen erityispiirteet erityisesti siten, että osallistujille tarjotaan paljon joustavuutta ja annetaan niille mahdollisuus sopia keskenään tarkoituksenmukaisimmista järjestelyistä yhteistyötään ja tulosaineiston hyödyntämistä varten. Nämä sopimukset voivat olla osa konsortiosopimusta.

⁽¹⁾ EYVL C 332 E, 27.11.2001, s. 275, EYVL C 103 E, 30.4.2002, s. 266, ja EYVL C 262 E, 29.10.2002, s. 489.

⁽²⁾ EYVL C 94, 18.4.2002, s. 1.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 3. heinäkuuta 2002 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 5. marraskuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL L 232, 29.8.2002, s. 1.

- (9) Kuudennen puiteohjelman toimissa olisi noudatettava eettisiä periaatteita, joihin kuuluvat Euroopan unionin perusoikeuskirjaan sisältyvät eettiset periaatteet, ja niissä olisi pyrittävä kohentamaan naisten asemaa tutkimuksessa, parantamaan tiedotusta ja vuoropuhelua suuren yleisön kanssa sekä edistettävä yhteisön syrjäisimpien alueiden osallistumista,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

JOHDANTOSÄÄNNÖKSET

1 artikla

Tavoite

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja innovointia tukevan Euroopan yhteisön kuudennen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn puiteohjelmaan (2002–2006), jäljempänä ”kuudes puiteohjelma”, sekä sen perusteella suoritettun tutkimuksen tulosten levittämistä. Sääntöjä ei sovelleta TTK-toimiin, jotka toteuttaa perustamissopimuksen 171 artiklan mukaisesti perustettu yhteisyritys tai muu järjestelmä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) ”TTK-toimella” tutkimusta ja teknologian kehittämistä, mukaan lukien esittely, koskevia toimia, jotka kuvataan kuudennesta puiteohjelmasta tehdyn päätöksen liitteissä I ja III;
- 2) ”suoralla toimella” TTK-toimea, jonka toteuttaa yhteinen tutkimuskeskus, jäljempänä ”YTK”, suorittaessaan sille kuudennen puiteohjelman mukaan kuuluvia tehtäviä;
- 3) ”epäsuoralla toimella” TTK-toimea, jonka toteuttaa yksi tai useampi osallistuja kuudennen puiteohjelman jonkin toteutusvälineen avulla;
- 4) ”toteutusvälineillä” kuudennesta puiteohjelmasta tehdyn päätöksen liitteessä III tarkoitettuja yhteisön epäsuoria toimintatapoja, lukuun ottamatta yhteisön osallistumista rahoitukseen perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla;
- 5) ”rahoitustukisopimuksella” yhteisön ja osallistujien välistä sopimusta, jonka tavoitteena on epäsuoran toimen toteuttaminen ja joka luo oikeuksia ja velvoitteita yhtäältä yhtei-

sön ja epäsuoran toimen osallistujien välille sekä toisaalta kyseisen epäsuoran toimen osallistujien välille;

- 6) ”konsortiosopimuksella” sopimusta, jonka epäsuoran toimen osallistujat tekevät keskenään epäsuoran toimen toteuttamiseksi. Tällainen sopimus ei vaikuta niihin tästä asetuksesta tai rahoitustukisopimuksesta johtuviin velvoitteisiin, joita osallistujilla on yhteisöä ja toisiaan kohtaan;
- 7) ”osallistujalla” epäsuoraan toimeen osallistuvaa oikeussubjektia, jolla on oikeuksia ja velvoitteita yhteisöön nähdessä tämän asetuksen tai rahoitustukisopimuksen nojalla;
- 8) ”oikeussubjektilla” luonnollista henkilöä tai sellaista oikeushenkilöä, joka on perustettu sen sijoittautumispaikkaan sovellettavan kansallisen oikeuden, yhteisön oikeuden tai kansainvälisen oikeuden mukaisesti, joka on oikeustoimikelpoinen ja jolla voi olla omissa nimissään kaikenlaisia oikeuksia ja velvoitteita;
- 9) ”konsortioilla” kaikkia saman epäsuoran toimen osallistujia;
- 10) ”koordinaattorilla” saman epäsuoran toimen osallistujien nimeämää ja komission hyväksymää osallistujaa, jolla on tämän asetuksen ja rahoitustukisopimuksen nojalla erityisiä lisävelvoitteita;
- 11) ”kansainvälisellä järjestöllä” yhteisöä lukuunottamatta valtioiden yhteenliittymän tuloksena syntyneitä oikeussubjektia, joka on perustettu kansainvälisen sopimuksen tai vastaavan asiakirjan perusteella, jolla on yhteiset toimitukset ja joka on jäsenistään erillinen kansainvälinen oikeushenkilö;
- 12) ”Euroopan etua edistävällä kansainvälisellä järjestöllä” kansainvälistä järjestöä, jonka jäsenistä suurin osa on yhteisön jäsenvaltioita tai assosioituneita valtioita ja jonka ensisijaisena tavoitteena on edistää tiede- ja teknologia-alan eurooppalaista yhteistyötä;
- 13) ”assosioituneella ehdokasvaltiolla” assosioitunutta valtiota, jonka yhteisö on tunnustanut Euroopan unionin jäsenhedokasvaltioksi;
- 14) ”assosioituneella valtiolla” valtiota, joka on yhteisön kanssa tehdyn sellaisen kansainvälisen sopimuksen osapuoli, jonka nojalla se osallistuu koko kuudennen puiteohjelman tai sen osan rahoitukseen;
- 15) ”kolmannella maalla” valtiota, joka ei ole jäsenvaltio eikä assosioitunut valtio;

- 16) "eurooppalaisella taloudellisella etuhytymällä", jäljempänä "ETEY", neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2137/85 ⁽¹⁾ mukaisesti perustettua oikeussubjektia;
- 17) "pienillä ja keskisuurilla yrityksillä", jäljempänä "pk-yritykset", yrityksiä, jotka täyttävät komission suosituksessa 96/280/EY ⁽²⁾ mainitut perusteet;
- 18) "yritysyryhmittymällä" oikeussubjektia, joka koostuu suurimmaksi osaksi pk-yrityksistä ja joka edustaa niiden etuja;
- 19) "budjetilla" rahoitussuunnitelmaa, jossa arvioidaan kaikki epäsuoran toimen toteuttamisen edellyttämät voimavarat ja kustannukset;
- 20) "väärinkäytöksellä" yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen taikka sopimusvelvoitteen rikkomista, joka johtuu oikeussubjektin teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai voi olla Euroopan unionin yleiselle talousarviolle tai sen hoidossa oleville talousarvioille perusteettoman menon takia aiheutuva vahinko;
- 21) "tausta-aineistolla" osallistujien hallussa ennen rahoitustukisopimuksen tekemistä olleita tai sen kanssa samanaikaisesti hankittuja tietoja sekä tekijänoikeuksia tai kyseisiin tietoihin liittyviä oikeuksia, jotka johtuvat patentin, mallioikeuden, kasvinjalostajanoikeuksien, näitä täydentävän suojatodistuksen tai muun vastaavan suojan hakemisesta tai myöntämisestä;
- 22) "tulosaineistolla" suorien toimien tai epäsuorien toimien tuloksia, mukaan lukien niihin liittyvät tiedot, riippumatta siitä, voidaanko ne suojata, sekä tekijänoikeutta taikka tällaisiin tuloksiin liittyviä oikeuksia, jotka johtuvat patentin, mallioikeuden, kasvinjalostajanoikeuden, täydentävän suojatodistuksen tai muun vastaavan suojan hakemisesta tai myöntämisestä;
- 23) "levittämisellä" tulosaineiston julkistamista sopivin keinoin lukuun ottamatta tulosaineiston suojaamiseen liittyvistä menettelyistä johtuvaa julkaisemista;
- 24) "käytöllä" tulosaineiston suoraa tai välillistä hyödyntämistä tutkimustoiminnassa, tuotteen tai prosessin kehittämisessä, luomisessa ja kaupallistamisessa taikka palvelun luomisessa ja tarjoamisessa;
- 25) "työohjelmalla" komission laatimaa erityisohjelman toteuttamissuunnitelmaa;
- 26) "yhteisellä toimintaohjelmalla" niitä osallistujien toteuttamia toimia, joita tarvitaan huippuosaamisen verkoston toteuttamiseksi;
- 27) "käyttöoikeuksilla" lisenssejä ja tulosaineiston tai tausta-aineiston käyttöoikeuksia;
- 28) "oikeutetulla edulla" mitä tahansa osallistujan etua, erityisesti kaupallista etua, jota voidaan vaatia tässä asetuksessa määritellyissä tapauksissa; tätä varten osallistujan on kussakin tapauksessa osoitettava, että hänelle aiheutuisi kohutuuttoman suurta vahinkoa, jollei hänen etuaan oteta huomioon;
- 29) "toteutussuunnitelmalla" kaikkia osallistujien toimia integroidussa hankkeessa;
- 30) "teollisuusmailla" G7-ryhmään kuuluvia kolmansia maita;
- 31) "julkisyhteisöllä" julkisen sektorin elintä tai yksityisoikeudellista oikeussubjektia, joka tuottaa julkisia palveluja ja jolla on riittävät taloudelliset takuut.

3 artikla

Riippumattomuus

1. Kaksi oikeussubjektia ovat toisistaan riippumattomia tässä asetuksessa tarkoitetulla tavalla, jos niiden välillä ei ole määräysvaltasuhdetta. Määräysvaltasuhde vallitsee, jos oikeussubjektin on suoraan tai välillisesti toisen määräysvallassa tai jos oikeussubjektin on saman suoran tai välillisen määräysvallan alainen kuin toinen. Määräysvaltasuhde voi johtua muun muassa siitä, että

a) jollakin osapuolella on hallussaan suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia oikeussubjektin liikkeellelasketun osakepääoman nimellisarvosta tai yli puolet sen osakkeenomistajien tai yhtiökumppanien äänivallasta;

b) jollakin osapuolella on tosiasiallinen tai oikeudellinen toista oikeussubjektia koskeva suora tai välillinen päätösvalta.

2. Se, että julkisilla sijoitusyhtiöillä, institutionaalisilla sijoittajilla tai pääomasijoitusyhtiöillä ja -rahastoilla on hallussaan suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia oikeussubjektin liikkeellelasketun osakepääoman nimellisarvosta tai yli puolet sen osakkeenomistajien tai yhtiökumppanien äänivallasta, ei yksinään muodosta määräysvaltasuhdetta.

⁽¹⁾ EYVL L 199, 31.7.1985, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4.

3. Se, että sama julkisyhteisö omistaa oikeussubjekteja tai valvoo niitä, ei yksinään muodosta määräysvaltasuhdetta kyseisten oikeussubjektien välille.

II LUKU

EPÄSUORIIN TOIMIIN OSALLISTUMINEN

4 artikla

Yleiset periaatteet

1. Epäsuoraan toimeen osallistuville oikeussubjekteille voidaan myöntää yhteisön rahoitusosuus, jollei 6 ja 7 artiklasta muuta johdu.

2. Assosioituneeseen valtioon sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua epäsuoriin toimiin samalla tavoin sekä samoin oikeuksin ja velvoittein kuin jäsenvaltioon sijoittautuneet oikeussubjektit, jollei 5 artiklasta muuta johdu.

3. YTK voi osallistua epäsuoriin toimiin samalla tavoin ja samoin oikeuksin ja velvoittein kuin jäsenvaltioon sijoittautuneet oikeussubjektit.

4. Euroopan etua edistävät kansainväliset järjestöt voivat osallistua epäsuoriin toimiin samalla tavoin kuin jäsenvaltioon sijoittautuneet oikeussubjektit, ja niillä voi oman toimipaikkaa koskevan sopimuksensa mukaisesti olla samat oikeudet ja velvoitteet kuin näillä oikeussubjekteilla.

5. Työohjelmissa voidaan tämentää oikeussubjektien osallistuminen epäsuoraan toimeen ja rajoittaa sitä oikeussubjektien toiminnan tai tyyppin sekä sovellettavien toteutusvälineiden mukaan ja kuudennen puiteohjelman erityistavoitteiden huomioon ottamiseksi.

5 artikla

Osallistujien vähimmäismäärä ja sijoittautumispaikka

1. Työohjelmissa täsmennetään epäsuoran toimen edellyttämä osallistujien vähimmäismäärä ja niiden sijoittautumispaikka toteutusvälineen luonteen ja TTK-toimen tavoitteiden mukaan.

2. Jollei 3 kohdasta muuta johdu, työohjelmissa vahvistettavan osallistujien vähimmäismäärän on oltava vähintään kolme riippumatonta oikeussubjektia, jotka ovat sijoittautuneet kolmeen eri jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon, joista vähintään kahden on oltava jäsenvaltio tai assosioitunut ehdokasvaltio.

3. Erityisten tukitoimien sekä tutkijavomavaroihin ja liikkuvuuteen liittyvien toimien toteuttajana voi olla yksi ainoa oikeussubjekti; tämä ei koske tutkijakoulutusverkkoja.

4. Jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon kansallisen lainsäädännön mukaisesti sijoittautunut ETEY tai oikeussubjekti, johon kuuluu tämän asetuksen ehdot täyttäviä riippumattomia oikeussubjekteja, voi osallistua yksinään epäsuoraan toimeen, jos sen koostumus täyttää 1 ja 2 kohdan mukaisesti vahvistetut ehdot.

6 artikla

Kolmansien maiden oikeussubjektien osallistuminen

1. Kolmanteen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua 5 artiklassa vahvistetun osallistujien vähimmäismäärän ylittävältä osalta kuudennen puiteohjelman otsakkeen "Yhteisön tutkimuksen kohdentaminen ja integrointi" mukaisiin TTK-toimiin. Osallistumista koskevat yksityiskohtaiset määräykset voidaan vahvistaa asiaan liittyvässä työohjelmassa. Teollisuusmaiden osallistujien osallistumiseen voidaan soveltaa vastaavuuksia järjestelyjä, jotka voidaan sisällyttää tiede- ja teknologia-alan sopimuksiin.

Kuudennen puiteohjelman otsakkeen "Yhteisön tutkimuksen kohdentaminen ja integrointi" mukaisissa erityisissä kansainvälisissä yhteistyötoimissa osallisena olevaan kolmanteen maahan sijoittautuneille oikeussubjekteille voidaan myöntää yhteisön rahoitusosuus sen budjetin rajoissa, joka kuudennesta puiteohjelmasta tehdyn päätöksen liitteessä II osoitetaan perustamis- sopimuksen 164 artiklan b alakohdassa tarkoitettuun toimeen.

Muuhun valtioon kuin toisessa alakohdassa tarkoitettuun kolmanteen maahan sijoittautuneille oikeussubjekteille, jotka osallistuvat ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin TTK-toimiin, voidaan myöntää yhteisön rahoitusosuus, jos mahdollisuudesta myöntää rahoitusosuus tähän tarkoitukseen on määrätty TTK-toimea varten tai jos se on välttämätön epäsuoran toimen toteuttamiseksi.

2. Yhteisön kanssa tiede- ja teknologia-alan yhteistyösopimuksen tehneeseen kolmanteen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua muihin kuin 1 kohdassa tarkoitettuihin TTK-toimiin 5 artiklassa vahvistetun osallistujien vähimmäismäärän ylittävältä osalta ja kyseisessä sopimuksessa määrättyin ehdoin.

Niille voidaan myöntää yhteisön rahoitusosuus, jos mahdollisuudesta myöntää rahoitusosuus on määrätty TTK-toimea varten tai jos se on välttämätön epäsuoran toimen toteuttamiseksi.

3. Muut kuin 2 kohdassa tarkoitettuun kolmanteen maahan sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua muihin kuin 1 kohdassa tarkoitettuihin TTK-toimiin 5 artiklan mukaisesti vahvistetun osallistujien vähimmäismäärän ylittävältä osalta, jos tällaisesta osallistumisesta on määrätty TTK-toimea varten tai jos se on välttämätön epäsuoran toimen toteuttamiseksi.

Niille voidaan myöntää yhteisön rahoitusosuus, jos mahdollisuudesta myöntää rahoitusosuus on määrätty TTK-toimea var-ten tai jos se on välttämätön epäsuoran toimen toteuttamiseksi.

7 artikla

Kansainvälisten järjestöjen osallistuminen

Muut kansainväliset järjestöt kuin Euroopan etua edistävät kansainväliset järjestöt voivat osallistua 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin TTK-toimiin mainitun kohdan ensimmäisessä ja kolmannessa alakohdassa säädetyn edellytyksen ja muihin TTK-toimiin mainitun artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetyn edellytyk-sin.

8 artikla

Teknistä osaamista ja voimavaroja koskevat ehdot

1. Osallistujilla on oltava epäsuoran toimen toteuttamiseen tarvittava tekninen tietämys ja osaaminen.

2. Osallistujilla on ehdotusta jättäessään oltava ainakin po-tentiaalisesti käytössään epäsuoran toimen toteuttamiseen tar-vittavat voimavarat, ja osallistujien on voitava ilmoittaa niiden varojen alkuperä, jotka on saatu käyttöön kolmansilta osapuol-ilta, julkiset viranomaiset mukaan lukien.

Osallistujilla on töiden edetessä oltava käytössään epäsuoran toimen toteuttamiseen tarvittavat voimavarat tarvittavalla het-kellä.

Epäsuoran toimen toteuttamiseen tarvittavilla voimavaroilla tar-koitetaan henkilöstöä, infrastruktuuria, taloudellisia voimava-roja ja tarvittaessa aineettomia hyödykkeitä sekä muita voima-varoja, jotka kolmas osapuoli antaa käyttöön etukäteissitou-muksen perusteella.

9 artikla

Epäsuoraa toimea koskevien ehdotusten jättäminen

1. Epäsuoraa toimea koskevat ehdotukset on jätettävä ehdo-tuspyynnöissä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Nämä vaa-timukset vahvistetaan työohjelmissa.

Ehdotuspyyntöihin voidaan soveltaa kaksivaiheista arviointime-nettelyä. Tällöin ensimmäisessä vaiheessa myönteisesti arvioi-dun ehdotusluonnoksen laatijoita pyydetään toisessa vaiheessa toimittamaan lopullinen ehdotus.

2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta

a) erityisiin tukitoimiin, joilla tuetaan työohjelmissa mainittu-jen oikeussubjektien toimia;

b) erityisiin tukitoimiin, jotka koostuvat julkisiin hankintoihin sovellettavien sääntöjen mukaisista hankinnoista tai palve-luista;

c) erityisiin tukitoimiin, joiden soveltuvuus sekä hyöty erityis-ohjelmien tavoitteiden ja tieteellisen ja teknologisen sisällön kannalta on sellainen, että niistä voidaan tehdä tukihakemus komissiolle, jos tästä määrätään asianomaisen erityisohjel-man työohjelmassa ja jollei kyseinen tukihakemus kuulu avoimen ehdotuspyynnön soveltamisalaan;

d) 11 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin tukitoimiin.

3. Komissio voi julkaista kiinnostuksenilmaisupyynnöjä, jotta sen olisi helpompi määrittää tarkat tavoitteet ja vaatimukset, jotka voidaan sisällyttää työohjelmiin tai ehdotuspyyntöihin. Tämä ei rajoita komission myöhemmässä vaiheessa tekemiä päätöksiä, jotka koskevat epäsuoraa toimea koskevien ehdotus-ten arviointia ja valintaa.

4. Kiinnostuksenilmaisupyynnöt ja ehdotuspyynnöt julkais-taan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, ja niille annetaan mahdollisimman paljon julkisuutta erityisesti kuudennen puite-ohjelman Internet-sivujen ja erityisten tiedotuskanavien, kuten jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden perustamien kan-sallisten yhteyspisteiden välityksellä.

10 artikla

Epäsuoraa toimea koskevien ehdotusten arviointi ja valinta

1. Edellä 9 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettut epäsuoraa toimea koskevat ehdotukset arvioidaan seuraavin, kulloinkin soveltuvin perustein:

a) tieteellinen ja teknologinen laadukkuus sekä innovaatioaste;

b) voimavarojen ja osaamisen suhteen arvioitu kyky saattaa epäsuora toimi päätökseen ja varmistaa sen tehokas hallin-nointi osallistujien vahvistamat organisatoriset järjestelyt huomioon ottaen;

c) soveltuvuus erityisohjelman tavoitteisiin;

d) Euroopan tasolla saatava lisäarvo, koottujen voimavarojen riittävyys ja yhteisön politiikkojen edistäminen;

- e) tulosaineiston käyttöä ja levittämistä koskevan suunnitelman laadukkuus, mahdolliset vaikutukset innovoinnin kannalta sekä selkeät suunnitelmat teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnointia varten.

2. Edellä 1 kohdan d alakohtaa sovellettaessa otetaan lisäksi huomioon seuraavat perusteet:

- a) huippuosaamisen verkostojen osalta integrointitoimien laajuus ja intensiteetti ja verkoston kyky edistää huippuosaamista verkoston jäsenten piirin ulkopuolella sekä sen tutkimuskapasiteetin ja voimavarojen integroinnin jatkuvuus yhteisön rahoituksen päätyttyä;
- b) integroitujen hankkeiden osalta tavoitteiden taso ja käytettävien voimavarojen laajuus sen kannalta, miten niillä voidaan tuntuvasti parantaa kilpailukykyä tai edesauttaa yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisua;
- c) infrastruktuureihin liittyvien integroitujen aloitteiden osalta aloitteen jatkuvuus yhteisön rahoituksen päätyttyä.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon seuraavat perusteet:

- a) synergia kaikkien koulutustasojen kanssa;
- b) valmiudet ja kyky toimia tutkimusyhteisön ulkopuolisten toimijoiden ja suuren yleisön kanssa tietoisuuden ja tietämyksen levittämiseksi sekä ehdotetun toimen laajempien yhteiskunnallisten vaikutusten tutkimiseksi;
- c) toimet naisten aseman kohentamiseksi tutkimuksen alalla.

4. Ehdotuspyynnöissä vahvistetaan sovellettavien toteutusvälineiden luonteen tai TTK-toimen tavoitteiden mukaan, miten komissio soveltaa 1 kohdassa tarkoitettuja perusteita.

Työohjelmissa voidaan täsmentää ja täydentää näitä sekä 2 ja 3 kohdassa esitettyjä perusteita erityisesti sen huomioon ottamiseksi, miten epäsuoria toimia koskevat ehdotukset edistävät tiedotusta ja vuoropuhelua suuren yleisön kanssa sekä pk-yri-tysten kilpailukykyä.

5. Sellaista epäsuoraa toimea koskevaa ehdotusta, joka on vastoin eettisiä peruseriaatteita tai joka ei täytä työohjelmassa tai ehdotuspyynnössä vahvistettuja ehtoja, ei valita. Tällaiset ehdotukset voidaan milloin tahansa sulkea arviointi- ja valintamenettelyn ulkopuolelle.

Osallistujat, jotka ovat syyllistyneet väärinkäytökseen epäsuoraa toimea toteuttaessaan, voidaan milloin tahansa sulkea arviointi- ja valintamenettelyn ulkopuolelle suhteellisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen.

6. Komissio arvioi ehdotukset 11 artiklan mukaisesti nimettyjen riippumattomien asiantuntijoiden avustamana. Siinä tapauksessa, että on kyse tietyistä erityisistä tukitoimista, joihin kuuluvat myös 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut toimet, komissio käyttää asiantuntijoiden apua vain katsoessaan sen tarpeelliseksi. Komissio julkaisee valittujen asiantuntijoiden luettelon.

Komissio käsittelee kaikki epäsuoria toimia koskevat ehdotukset luottamuksellisesti ja varmistaa, että kaikissa menettelyissä noudatetaan luottamuksellisuusperiaatetta ja että tämä periaate sitoo myös riippumattomia asiantuntijoita.

Jollei ehdotuspyynnöissä toisin ilmoiteta, ehdotuksia ei arvioida nimettöminä.

7. Epäsuoria toimia koskevat ehdotukset valitaan arviointitulosten perusteella ja käytettävissä olevat yhteisön varat huomioon ottaen. Komissio vahvistaa ja julkaisee ohjeiston, joka sisältää arviointi- ja valintamenettelyjä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

11 artikla

Riippumattomien asiantuntijoiden nimeäminen

1. Komissio nimeää riippumattomat asiantuntijat avustamaan kuudennessa puiteohjelmassa ja erityisohjelmissa tarkoitetuissa arvioinneissa sekä 10 artiklan 6 kohdassa ja 18 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja avustustehtäviä varten.

Lisäksi komissio voi perustaa riippumattomia asiantuntijaryhmiä, jotka antavat yhteisön tutkimuspolitiikan toteuttamista koskevia neuvoja.

2. Komissio nimeää riippumattomat asiantuntijat jonkin seuraavan menettelyn mukaisesti:

- a) Kuudennessa puiteohjelmasta tehdyn päätöksen 6 artiklassa ja sen erityisohjelmissa tarkoitettuja arviointia varten komissio nimeää riippumattomiksi asiantuntijoiksi tiede- ja yrity maailman sekä politiikan korkean tason edustajia, joilla on laaja kokemus tutkimuksesta, tutkimuspolitiikasta tai tutkimusohjelmien hallinnoinnista kansallisesti tai kansainvälisesti.

- b) Huippuosaamisen verkostoja ja integroitua hankkeita koskevien ehdotusten arvioinnissa sekä valituksi tulleiden ja toteutettujen verkostojen ja hankkeiden seurannassa avustamista varten komissio nimeää riippumattomiksi asiantuntijoiksi henkilöitä, jotka ovat tiede- tai yritysmaailman edustajia ja/tai joilla on kokemusta innovoinnin alalta sekä joilla on erittäin korkeatasoinen tietämys ja kansainvälisesti tunnettu arvovalta kyseisellä erityisalalla.
- c) Edellä 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen asiantuntijaryhmien perustamiseksi komissio nimeää riippumattomiksi asiantuntijoiksi ammattilaisia, joilla on ensiluokkainen ja todistettu tietämys, asiantuntemus ja kokemus ryhmän työn kohteena olevalta alalta tai sen kohteena olevista kysymyksistä.
- d) Muissa kuin a, b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ja jotta tutkimuksen alan eri toimijat otettaisiin tasapuolisesti huomioon, komissio nimeää riippumattomia asiantuntijoita, joilla on heille annettaviin tehtäviin soveltuva asiantuntemus ja tietämys. Tätä varten komissio osoittaa yksittäisille hakijoille tai tutkimuslaitoksille suunnattavia hakemuspyyntöjä laatiakseen luetteloja sopivista ehdokkaista, tai se voi valita näiden luetteloiden ulkopuolelta tarvittavan asiantuntemuksen omaavia henkilöitä katsoessaan tämän tarkoituksenmukaiseksi.
3. Riippumatonta asiantuntijaa nimitessään komissio varmistaa, ettei aiheeseen, josta hänen on määrä lausua mielipiteensä, liity hänen osaltaan eturistiriitaa. Tätä varten komissio pyytää häntä allekirjoittamaan vakuutuksen siitä, ettei eturistiriitoja ole nimeämisajankohtana, ja pyytää häneltä sitoumuksen ilmoittaa komissiolle, jos eturistiriitoja ilmenee hänen työnsä aikana.

12 artikla

Rahoitustukisopimukset ja konsortiosopimukset

1. Komissio tekee kustakin valituksi tulleesta epäsuoraa tointa koskevasta ehdotuksesta rahoitustukisopimuksen. Rahoitustukisopimus tehdään kuudennen puiteohjelman ja tämän asetuksen säännösten mukaisesti ja ottaen huomioon sovellettavien toteutusvälineiden erityispiirteet.

Komission laatii rahoitustukisopimusten teon helpottamiseksi vakiosopimuksen neuvoteltuaan asiasta jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden asiaan liittyvien osapuolten kanssa.

2. Rahoitustukisopimuksessa on vahvistettava kaikkien osallistujien oikeudet ja velvoitteet tämän asetuksen mukaisesti ja erityisesti epäsuoran toimen tieteellistä, teknologista ja taloudellista seuranta, sen tavoitteiden tarkistamista, konsortion jäseniä koskevia muutoksia ja yhteisön rahoitusosuuden maksamista koskevat määräykset ja tarvittaessa toimen toteuttamisen kannalta välttämättömien menojen tukikelpoisuusehdot sekä tulosten levittämistä ja käytöstä koskevat säännöt.

Rahoitustukisopimus, joka tehdään komission ja kaikkien epäsuoran toimen osallistujien välillä, tulee voimaan komission ja koordinaattorin allekirjoittaessa sen. Muut rahoitustukisopimuksessa yksilöidyt osallistujat liittyvät siihen sopimusehtojen mukaisesti, ja näille kuuluvat osallistujien oikeudet ja velvollisuudet.

Meneillään olevaan epäsuoraan toimeen mukaan tuleva osallistuja liittyy rahoitustukisopimukseen ja tälle kuuluvat osallistujien oikeudet ja velvollisuudet yhteisöä kohtaan.

3. Yhteisön taloudellisten etujen turvaamiseksi rahoitustukisopimuksissa on määrättävä asianmukaisista seuraamuksista siten kuin on säädetty esimerkiksi Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95⁽¹⁾.

4. Rahoitustukisopimuksen tekeminen ei rajoita komission oikeutta tehdä perustamissopimuksen 256 artiklan mukaisesti täytäntöönpanokelpoista perintäpäätöstä periäkseen saatavansa osallistujalta. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä komissio pyytää osallistujaa esittämään sille huomautuksensa määrääjässä.

5. Epäsuoran toimen osallistujien on tehtävä konsortiosopimus, jollei ehdotuspyynnöissä toisin määrätä. Komissio julkaisee ei-sitovat ohjeet asioista, joita konsortiosopimuksessa voidaan käsitellä, kuten:

- a) konsortion sisäinen järjestäytyminen;
- b) teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat järjestelyt;
- c) konsortiosopimusta koskevien sisäisten riitojen ratkaisu.

Komissio neuvottelee ohjeiden laatimisesta jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden asianomaisten osapuolten kanssa.

13 artikla

Epäsuorien toimien toteuttaminen

1. Konsortion on toteutettava epäsuora toimi ja kaikki sen edellyttämät tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet.

Yhteisön rahoitusosuus suoritetaan koordinaattorille. Koordinaattori hallinnoi yhteisön rahoitusosuuden jakamista osallistujien ja toimien kesken rahoitustukisopimuksen ja niiden päätösten mukaisesti, jotka konsortio on tehnyt konsortiosopimuksessa vahvistettujen sisäisten menettelyjen mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

Osallistujien on ilmoitettava komissiolle kaikista sellaisista tapahtumista, myös konsortiosopimuksen muuttamisesta, jotka voivat vaikuttaa epäsuoran toimen toteuttamiseen ja yhteisön oikeuksiin.

2. Osallistujat vastaavat yhteisvastuullisesti epäsuoran toimen teknisestä toteuttamisesta. Lisäksi kukin osallistuja on vastuussa yhteisön rahoitusosuuden käytöstä hankeosuutensa mukaisessa suhteessa ja enimmillään saamiensa maksujen mukaisesti.

Jos osallistuja rikkoo rahoitustukisopimusta eikä konsortio hyvitä rikkomista, komissio voi viimeisenä toimenpiteenä ja jos kaikki muut lähestymistavat on tutkittu, pitää osallistujia vastuullisina seuraavin ehdoin:

- a) Riippumatta niistä asianmukaisista toimista, jotka komissio toteuttaa sääntöjenvastaisesti toimineen osallistujan osalta, komissio vaatii muilta osallistujilta epäsuoran toimen toteuttamista.
- b) Jos toteuttaminen on mahdotonta tai jos muut osallistujat kieltäytyvät noudattamasta a alakohdasta, komissio voi purkaa rahoitustukisopimuksen ja periä yhteisön rahoitusosuuden takaisin. Taloudellista haittaa määrittäessään komissio ottaa huomioon siihen mennessä tehdyn työn ja saavutetut tulokset ja vahvistaa siten takaisin perittävän määrän.
- c) Komissio jakaa sääntöjenvastaisesti toimineen osallistujan osuuden b alakohdan mukaisesti takaisin perittävästä määrästä muiden osallistujien kesken ottaen huomioon kunkin osallistujan osuuden hyväksytyistä menoista, kuitenkin siten, että takaisin suoritettava määrä vastaa enintään sitä määrää yhteisön rahoitusosuudesta, johon kukin osallistuja on oikeutettu.

Jos osallistuja on kansainvälinen järjestö, julkisyhteisö tai oikeussubjekti, jonka osallistumisen epäsuoraan toimeen jäsenvaltio tai assosioitunut valtio takaa, osallistuja on vastuussa ainoastaan omasta eikä kenenkään muun osallistujan takaisin perittävästä määrästä.

3. Edellä 2 kohtaa ei sovelleta epäsuoriin toimiin, jotka toteutetaan erityisesti pk-yrityksiä koskevien tutkimushankkeiden, tutkijavaroimavaroihin ja liikkuvuuteen liittyvien edistämisen- ja kehittämistoimien sekä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa erityisten tukitoimien kaltaisten toteutusvälineiden avulla.

4. Koordinaattorin on pidettävä kirjaa maksuista, jolloin voidaan milloin tahansa tarkistaa, mikä osuus yhteisön varoista on

osoitettu kullekin osallistujalle hanketta varten. Koordinaattorin on toimitettava tiedot komissiolle vuosittain.

5. Jos useita oikeussubjekteja on ryhmittynyt yhdeksi oikeussubjektiksi, joka toimii ainoana osallistujana 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti, sen on huolehdittava tämän artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista tehtävistä. Oikeussubjektin jäsenten vastuu määritetään sen lainsäädännön mukaisesti, jonka nojalla kyseinen oikeussubjekti on perustettu.

14 artikla

Yhteisön rahoitusosuus

1. Kuudennen puiteohjelman liitteen III mukaisesti sekä tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävää valtion tukea koskevien yhteisön puitteiden⁽¹⁾ rajoissa voidaan yhteisön rahoitusosuus suorittaa seuraavissa muodoissa:

- a) Huippuosaamisen verkostojen tuki suoritetaan kiinteämääräisenä integraatitukena yhteisen toimintaohjelman perusteella. Tuen määrä lasketaan ottamalla huomioon integrointiaste, niiden tutkijoiden määrä, jotka kaikki osallistujat aikovat integroida, sekä kyseisen tutkimusalan erityispiirteet ja yhteinen toimintaohjelma. Tukea käytetään niiden voimavarojen täydentämiseen, joita osallistujat käyttävät toteuttaakseen yhteisen toimintaohjelmansa.

Tukea maksetaan tulosten perusteella yhteisen toimintaohjelman toteuttamisen etenemisen mukaan ja edellyttäen, että yhteisen toimintaohjelman menot, jotka ulkopuolisen tilintarkastajan tai, kun kyseessä on julkisyhteisö, toimivaltaisen viranomaisen on todennettava, ovat suuremmat kuin itse tuki.

- b) Edellä 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja epäsuoria toimia lukuun ottamatta voidaan tiettyjen tutkijavaroimavaroihin ja liikkuvuuteen liittyvien toimien sekä erityisten tukitoimien tuki suorittaa kiinteämääräisenä.
- c) Edellä 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja epäsuoria toimia lukuun ottamatta suoritetaan integroitujen hankkeiden ja muiden kuin a ja b alakohdassa tarkoitettujen toteutusvälineiden tuki rahoitustukena budjettiin ja lasketaan prosenttiosuutena budjetista, jonka osallistujat ovat vahvistaneet epäsuoran toimen toteuttamiseen. Rahoitustuen prosenttiosuus vaihtelee toimityypin mukaan, ja siinä otetaan huomioon kunkin osallistujan käyttämä kustannusmalli.

Ulkopuolisen tilintarkastajan tai, kun kyseessä on julkisyhteisö, toimivaltaisen viranomaisen on todennettava epäsuoran toimen toteuttamiseksi välttämättömät menot.

⁽¹⁾ EYVL C 45, 17.2.1996, s. 5.

2. Tukikelpoiset menot määritellään 12 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, ja niiden on täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) niiden on oltava todellisia, taloudellisesti järkeviä ja välttämättömiä epäsuoran toimen toteuttamiseksi;
- b) ne on määritettävä kunkin osallistujan tavanomaisten kirjainpitoperiaatteiden mukaisesti;
- c) ne on kirjattava osallistujien tileihin tai, kun kyseessä ovat 8 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetut kolmannen osapuolen voimavarat, näiden kolmansien osapuolten vastaaviin rahoitusasiakirjoihin;
- d) niihin ei saa sisältyä välittömiä veroja, tulleja tai korkoja, eikä niiden korvaamisesta saa aiheutua voittoa.

Todellisten kustannusten periaatteesta poiketen ja osallistujien suostumuksella rahoitustukisopimuksessa voidaan vahvistaa yhteisön rahoituksen keskimääräinen osuus menotyypeittäin tai ennalta määritellyt kiinteät määrät sekä kullekin toiminnalle arvo, joka ei poikkea merkittävästi ennakoiduista menoista.

3. Konsortion hallintokustannukset korvataan enimmillään 100 prosenttiin aiheutuneista kustannuksista, joihin sisältyvät myös tilintarkastuslausunnoista aiheutuneet kustannukset. Tällöin oikeussubjektit, jotka osallistuvat epäsuoraan toimeen lisäkustannusperusteisesti, voivat hakea täyttä korvausta aiheutuneista hallintokustannuksista, jos ne kykenevät todentamaan kustannukset yksityiskohtaisesti. Rahoitustukisopimuksissa vahvistetaan hallintokustannusten prosentuaalinen enimmäisosuus suhteessa yhteisön maksusuuteen. Konsortion hallintokustannuksiin voidaan varata enintään seitsemän prosentin osuus.

15 artikla

Konsortion koostumuksen muutokset

1. Konsortio voi omasta aloitteestaan muuttaa koostumustaan ja muun muassa laajentaa sitä ottamalla uusiksi jäseniksi oikeussubjekteja, jotka edistävät epäsuoran toimen toteuttamista.

Osallistujan eroaminen ei vaikuta 26 artiklan 2 kohdassa ja 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin käyttöoikeuksiin.

Konsortion on ilmoitettava koostumuksensa muutoksesta komissiolle, joka voi kuuden viikon kuluessa ilmoituksen tekemisestä kieltäytyä hyväksymästä muutosta. Uudet osallistujat liitettävät rahoitustukisopimukseen 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Huippuosaamisen verkoston yhteisessä toimintaohjelmassa tai integroidun hankkeen täytäntöönpanosuunnitelmassa

on määritettävä sellaiset konsortion koostumuksen muutokset, joiden vuoksi on järjestettävä etukäteen tarjouskilpailu.

Konsortion on julkaistava tarjouskilpailuilmoitus ja levitettävä sitä laajasti käyttäen tiettyjä tiedotuskanavia, erityisesti kuuden puiteohjelman Internet-sivustoja, alan lehdistöä tai tiedotteita sekä jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden tiedotus- ja tukitoimia varten perustamia kansallisia yhteyspisteitä.

Konsortion on arvioitava tarjoukset epäsuoran toimen arviointiin ja valintaan sovellettavin 10 artiklan 4 ja 5 kohdan säännösten mukaisesti vahvistetuista perusteista, riippumattomien asiantuntijoiden avustamana, jotka konsortio nimeää 11 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista perusteista.

Konsortioon myöhemmin tehtävissä muutoksissa on noudatettava 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyä menettelyä.

16 artikla

Lisärahoitus

Komissio voi lisätä epäsuoralle toimelle myönnettävää yhteisön rahoitusosuutta toimen toteutusaikana sen laajentamiseksi uudella toiminnalla, joka voi edellyttää uusia osallistujia.

Komissio toteuttaa laajentamisen 9 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen epäsuorien toimien yhteydessä täydentäviä ehdotuksia koskevalla pyynnöllä, jonka se julkaisee ja josta se ilmoittaa 9 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja joka voidaan tarvittaessa rajata koskemaan jo meneillään olevia epäsuoria toimia. Komissio arvioi ja valitsee täydentävät ehdotukset 10 artiklan säännösten mukaisesti.

17 artikla

Konsortion toimet kolmansien osapuolten hyväksi

Jos rahoitustukisopimuksessa määrätään, että konsortio suorittaa toimensa kokonaan tai osittain kolmansien osapuolten hyväksi, sen on tiedotettava tästä riittävästi ja tarvittaessa rahoitustukisopimuksen mukaisesti.

Konsortion on arvioitava ja valittava kolmansilta osapuolilta saamansa hakemukset avoimuuden, tasapuolisuuden ja puolueettomuuden periaatteiden mukaisesti ja rahoitustukisopimuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

18 artikla

Tieteellinen, teknologinen sekä rahoitusta koskeva seuranta ja tilintarkastus

1. Komissio arvioi yhteisön rahoitusta saavat epäsuorat toimet säännöllisesti toimintakertomusten perusteella, jotka koskevat myös tulosaineiston käyttöä tai levittämistä koskevan suunnitelman toteuttamista ja jotka osallistujat toimittavat komissiolle rahoitustukisopimuksen ehtojen mukaisesti.

Huippuosaamisen verkostojen ja integroitujen hankkeiden sekä tarvittaessa muiden epäsuorien toimien seurannassa komissiota avustavat riippumattomat asiantuntijat, jotka on nimetty 11 artiklan 2 kohdan säännösten mukaisesti.

Komissio varmistaa, että kaikkia sille toimitettuja tietoja taustaineistosta ja epäsuorien toimien aikana odotettavissa olevasta tai saadusta tulosaineistosta käsitellään luottamuksellisesti.

2. Komissio toteuttaa rahoitustukisopimuksen mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että epäsuoran toimen tavoitteet saavutetaan ottaen huomioon yhteisön taloudelliset edut, joiden vuoksi se voi tarvittaessa tarkistaa yhteisön rahoitusosuutta tai keskeyttää epäsuoran toimen toteuttamisen, jos tämän asetuksen säännöksiä tai rahoitustukisopimuksen ehtoja rikotaan.

3. Komissiolla tai sen valtuuttamilla edustajilla on oikeus suorittaa osallistujiin kohdistuvia tieteellisiä, teknologisia ja tilien tarkastuksia varmistaakseen, että epäsuora toimi toteutetaan siten kuin ne ovat ilmoittaneet ja rahoitustukisopimuksen ehtojen mukaisesti.

Rahoitustukisopimuksessa on määriteltävä ehdot, joiden mukaan osallistujat voivat kieltäytyä hyväksymästä sitä, että tietyt komission valtuutetut edustajat suorittavat tulosaineiston käyttöä ja levittämistä koskevan teknologisen tarkastuksen.

4. Tilintarkastustuomioistuin voi perustamissopimuksen 248 artiklan 2 kohdan mukaisesti tarkistaa yhteisön rahoitusosuu-den käytön.

19 artikla

Jäsenvaltioiden ja assosioituneiden valtioiden saataville annetut tiedot

Komissio antaa pyynnöstä minkä tahansa jäsenvaltion tai assosioituneen valtion saataville ne käyttökelpoiset tiedot, jotka sillä on epäsuorissa toimissa suoritettun työn tulosaineiston perusteella edellyttäen, että kyseisillä tiedoilla on merkitystä yleisen edun kannalta, paitsi jos osallistujat esittävät riittävät perustelut sille, ettei tietoja anneta.

Tietojen saataville antaminen ei missään tapauksessa siirrä 21–28 artiklassa määriteltyjä komission ja osallistujien oikeuksia ja velvoitteita niille jäsenvaltioille tai assosioituneille valtioille, jotka saavat kyseiset tiedot käyttöönsä.

Jäsenvaltioita ja assosioituneita valtioita koskevat tässä asetuksessa säädetyt komissiota koskevat salassapitovelvoitteet, paitsi jos osallistujat julkistavat tällaisen yleisluonteisen tiedon tai antavat sen saataville tai jos se on annettu ilman salassapitorajoituksia.

20 artikla

Yhteisön taloudellisten etujen suojaaminen

Komissio varmistaa, että epäsuoria toimia toteutettaessa Euroopan yhteisöjen taloudelliset edut suojataan tehokkain tarkastuksin ja ehkäisevin toimenpitein ja, jos väärinkäytöksiä havaitaan, tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 ja neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽¹⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ⁽²⁾ mukaisesti.

III LUKU

LEVITTÄMISTÄ JA KÄYTTÖÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

21 artikla

Tulosaineiston omistusoikeus

1. Suorissa toimissa suoritettun työn tulosaineisto on yhteisön omaisuutta.

2. Edellä 9 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdassa tarkoitetuissa epäsuorissa toimissa suoritettun työn tulosaineisto on yhteisön omaisuutta. Muissa epäsuorissa toimissa suoritettun työn tulosaineisto on kyseiseen tulosaineistoon johtaneen työn suorittaneiden osallistujien omaisuutta.

3. Kun useat osallistujat ovat yhdessä suorittaneet 2 kohdassa tarkoitettuun tulosaineistoon johtaneen työn ja kun ei voida määritellä kunkin osuutta työssä, heillä on yhdessä omistusoikeus tähän tulosaineistoon. Osallistujien on sovittava keskenään tulosaineiston omistusoikeuden jakamisesta ja käyttöehdoista tämän asetuksen säännösten ja rahoitustukisopimuksen määräysten mukaisesti.

4. Tutkimusyhteistyöhankkeissa ja kollektiivisissa tutkimushankkeissa suoritettun työn tulosaineisto on kyseisten pk-yritysten tai yritysryhmittymien yhteisomaisuutta, ja niiden on sovittava tulosaineiston omistusoikeuden jakamisesta ja käyttöehdoista, erityisesti konsortiosopimuksessa tämän asetuksen säännösten ja rahoitustukisopimuksen määräysten mukaisesti.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/1999, annettu 25 päivänä toukokuuta 1999, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista (EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1).

5. Jos osallistujan palveluksessa oleva henkilöstö voi vaatia oikeuksia tulosaineistoon, osallistujan on toteutettava toimenpiteet tai tehtävä tarvittavat sopimukset varmistaakseen, että kyseisiä oikeuksia voidaan käyttää tavalla, joka vastaa osallistujalle tämän asetuksen tai rahoitustukisopimuksen nojalla kuuluvia velvoitteita.

6. Jos osallistuja siirtää tulosaineiston omistusoikeuden, sen on toteutettava toimenpiteet tai tehtävä sopimukset siirtääkseen siirronsaajalle tämän asetuksen ja rahoitustukisopimuksen nojalla kuuluvat velvoitteet, erityisesti käyttöoikeuksien myöntämistä, tulosaineiston levittämistä ja käyttöä koskevat velvoitteet. Niin kauan kuin osallistujan edellytetään myöntävän käyttöoikeudet, sen on ilmoitettava suunnitellusta siirrosta ja siirronsaajasta etukäteen komissiolle ja saman epäsuoran toimen muille osallistujille.

Komissio tai muut kyseisen epäsuoran toimen osallistujat voivat 30 vuorokauden kuluessa ilmoituksen saamisesta kieltäytyä hyväksymästä tällaista siirtoa. Komissio voi kieltäytyä hyväksymästä omistusoikeuden siirtoa kolmannelle osapuolelle ja erityisesti sellaiselle kolmannelle osapuolelle, joka ei ole sijoittautunut jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon, jos tällainen siirto ei vastaa Euroopan dynaamisen, tietoon perustuvan talouden kilpailukyyn kehittämiseen liittyvää tavoitetta eikä eettisiä periaatteita. Muut osallistujat voivat kieltäytyä hyväksymästä omistusoikeuden siirtoa, jos se heikentäisi heidän käyttöoikeuksiaan.

22 artikla

Tulosaineiston suoja

1. Tulosaineiston omistajan on suojattava riittävästi ja tehokkaasti tulosaineisto, jota voidaan soveltaa teollisiin tai kaupallisiin tarkoituksiin, asiaa koskevien säännösten, rahoitustukisopimuksen ja konsortiosopimuksen mukaisesti ja ottaen asianmukaisesti huomioon asianomaisten osallistujien oikeudet.

2. Jos komissio katsoo tarpeelliseksi suojata tulosaineiston tietyssä maassa ja jos tällaista suojaa ei ole haettu tai jos siitä on luovuttu, komissio voi asianomaisten osallistujan suostumuksella toteuttaa toimenpiteitä suojan aikaansaamiseksi. Tällöin ja siltä osin kuin kyse on tästä tietyistä maista, yhteisö ottaa osallistujan sijasta vastuulleen käyttöoikeuksien myöntämiseen liittyvät velvoitteet. Osallistuja voi kieltäytyä hyväksymästä tätä vain siinä tapauksessa, että se voi osoittaa oikeutettujen etujensa heikentyvän huomattavasti.

3. Osallistuja saa julkaista tai sallia julkaistavan missä tahansa muodossa omistamaansa tulosaineistoon liittyvää tietoa taikka yhteistyöhankkeissa tai yhteisissä tutkimushankkeissa saatua tulosaineistoa, jos tämä ei vaikuta kyseisen tulosaineiston suojaan. Komissiolle ja muille saman epäsuoran toimen osallistujille on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti tiedon suunnitellusta julkaisemisesta. Niille on pyynnöstä toimitettava jäljennös kyseisistä tiedoista 30 vuorokauden kuluessa pyynnön esittämisestä. Komissio ja muut osallistujat voivat 30 vuorokauden määräajan kuluessa tietojen saamisesta kieltäytyä hy-

väksymästä julkaisemista, jos ne katsovat sen vaikuttavan haitallisesti tulosaineistonsa suojaan.

23 artikla

Tulosaineiston käyttö ja levittäminen

1. Osallistujien ja yhteisön on käytettävä omistamansa suorien toimien tai epäsuorien toimien tulosaineisto tai järjestettävä sen käyttö asianomaisten osallistujien etujen mukaisesti. Osallistujien on vahvistettava käytön ehdot yksityiskohtaisesti ja todennettavasti tämän asetuksen ja rahoitustukisopimuksen mukaisesti.

2. Jos tulosaineiston levittäminen ei vaikuta haitallisesti sen suojaan tai käyttämiseen, osallistujien on varmistettava, että se levitetään yhteisön määräämässä ajassa. Jos osallistujat eivät toimi näin, komissio voi levittää tulosaineiston. Tällöin otetaan erityisesti huomioon

- a) tarve suojata teollis- ja tekijänoikeudet;
- b) nopean levittämisen edut esimerkiksi päällekkäisen tutkimustyön välttämiseksi ja synergian luomiseksi epäsuorien toimien välille;
- c) luottamuksellisuus;
- d) osallistujien oikeudet edut.

24 artikla

Suorien toimien tulosaineiston saataville antaminen

Suorissa toimissa suoritettavan työn tulosaineisto voidaan antaa yhden tai usean oikeussubjektin ja erityisesti jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtioon sijoittautuneen oikeussubjektin saataville, jos kyseiset oikeussubjektit käyttävät tulosaineistoa tai varmistavat, että sitä käytetään. Tulosaineiston saataville antamiseen sovelletaan komission myöhemmin vahvistamia ja julkaisemia, erityisesti maksuja koskevia asianmukaisia ehtoja.

25 artikla

Käyttöoikeuksia koskevat periaatteet epäsuorissa toimissa

1. Jäljempänä 26 ja 27 artiklan mukaiset käyttöoikeudet myönnetään kirjallisen pyynnön perusteella. Käyttöoikeuksien myöntämisen ehdoksi voidaan asettaa, että on tehtävä erityiset sopimukset, joiden tarkoituksena on varmistaa oikeuksien käyttäminen vain aiottuun tarkoitukseen, sekä asianmukaiset salasapitosopimukset. Lisäksi osallistujat voivat tehdä sopimuksia, joiden tarkoituksena on myöntää laajempia tai suosiollisempia käyttöoikeuksia, mukaan lukien kolmansille osapuolille ja erityisesti osallistujiin sidoksissa oleville yrityksille myönnettävät käyttöoikeudet, tai täsmentää käyttöoikeuksiin sovellettavia vaatimuksia, mutta ne eivät voi rajoittaa käyttöoikeuksia. Tällaisten sopimusten on oltava sovellettavien kilpailusääntöjen mukaisia.

Komissio voi kieltäytyä hyväksymästä käyttöoikeuksien myöntämistä kolmansille osapuolille ja erityisesti sellaisille, jotka eivät ole sijoittautuneet jäsenvaltioon tai assosioituneeseen valtiioon, jos tällainen käyttöoikeuksien myöntäminen ei vastaa Euroopan dynaamisen, tietoon perustuvan talouden kilpailukyvyyn kehittämiseen liittyvää tavoitetta tai on vastoin eettisiä periaatteita.

2. Tausta-aineistoon on myönnettävä käyttöoikeudet, jos asianomaisella osallistujalla on siihen vapaus.

3. Osallistuja voi nimenomaisesti sulkea osallistujien välisessä kirjallisessa sopimuksessa pois tietyn tausta-aineiston käyttöoikeuksien myöntämistä koskevan velvoitteen ennen kuin asianomainen osallistuja allekirjoittaa rahoitustukisopimuksen tai ennen kuin uusi osallistuja osallistuu epäsuoraan toimeen. Muut osallistujat voivat kieltäytyä hyväksymästä tätä vain siinä tapauksessa, että ne voivat osoittaa epäsuoran toimen toteuttamisen vaikeutuvan tai oikeutettujen etujensa heikentyvän huomattavasti.

4. Käyttöoikeudet eivät anna oikeutta myöntää alilisenssejä ilman käyttöoikeudet myöntävän osallistujan suostumusta.

26 artikla

Käyttöoikeudet epäsuorien toimien toteuttamiseksi

1. Saman epäsuoran toimen osallistujilla on käyttöoikeudet epäsuorassa toimessa suoritettun työn tulosaineistoon sekä tausta-aineistoon, jos tätä tulosaineistoa tai tausta-aineistoa tarvitaan niiden oman työn suorittamiseen kyseisessä epäsuorassa toimessa. Tulosaineiston käyttöoikeuksista ei peritä maksua. Tausta-aineiston käyttöoikeuksista ei myöskään peritä maksua, ellei ennen rahoitustukisopimuksen allekirjoittamista ole toisin sovittu.

2. Osallistujan osallistumisen päättyminen ei vaikuta velvoitteeseen myöntää 1 kohdan nojalla käyttöoikeudet saman epäsuoran toimen muille osallistujille kyseisen toimen päättymi-

seen saakka, jollei kyseisen osallistujan oikeutetuista eduista muuta johdu.

27 artikla

Käyttöoikeudet aineiston käyttöä varten

1. Saman epäsuoran toimen osallistujilla on käyttöoikeudet epäsuorassa toimessa suoritettun työn tulosaineistoon sekä tausta-aineistoon, jos kyseistä tulosaineistoa tai tausta-aineistoa tarvitaan niiden oman tulosaineiston käyttämiseksi. Tulosaineiston käyttöoikeuksista ei peritä maksua, ellei ennen rahoitustukisopimuksen allekirjoittamista ole toisin sovittu. Tausta-aineiston käyttöoikeudet myönnetään oikeudenmukaisin ja syrjimättömin ehdoin.

2. Käyttöoikeuksia voidaan pyytää 1 kohdassa säädettyin edellytyksin kahden vuoden ajan epäsuoran toimen tai osallistujan osallistumisen päättymisestä riippuen siitä, kumpi on aikaisempi, jollei pidemmästä ajasta ole säädetty ja jollei osallistujien oikeutetuista eduista muuta johdu.

28 artikla

Asetuksen vastaiset tai rajoittavat sitoumukset

1. Osallistujat eivät saa tehdä sitoumuksia, jotka ovat ristiriidassa tässä asetuksessa vahvistettujen velvoitteiden kanssa.

2. Osallistujan, jonka on myönnettävä käyttöoikeudet, on viipymättä ilmoitettava saman epäsuoran toimen osallistujille tausta-aineiston käyttöoikeuksien myöntämistä koskevista rajoituksista, tulosaineiston oikeuksien myöntämistä koskevista velvoitteista ja kaikista rajoituksista, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi käyttöoikeuksien myöntämiseen.

29 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 16 päivänä joulukuuta 2002.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

P. COX

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. FISCHER BOEL